

15 LET OPERAČNÍHO STŘEDISKA PP ČR

Nejvíce dopravních informací jde od Policie ČR

V únoru letošního roku oslavilo operační středisko Policejního prezidia České republiky (operační středisko prezidia) 15. narozeniny. Operační středisko prezidia dospělo do věku získávání prvního občanského průkazu významnými změnami a vývojem. Vedoucím operačního odboru PP je plk. Mgr. Petr Vaňata a společně s ním se u příležitosti tohoto výročí seznámíme s činností a nejpodstatnějšími mezníky tohoto organizačního článku, jenž je nejvýše postaveným v systému operačních středisek Policie ČR.

Operační středisko PP ČR letos slaví 15 let, pane plukovníku, prozradíte nám, jak vzniklo současné operační středisko?

My považujeme za den vzniku operačního střediska Policejního prezidia ČR únor 1996. Stalo se tak integrací tehdejšího operačního střediska prezidia s operačním střediskem Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie. Tím byla de facto odstartována dlouhá cesta k jeho dnešní podobě.

Od svého vzniku prošlo operační středisko prezidia různým organizačním začleněním a úrovněmi podřízenosti. Od počátku v roce 1996 bylo součástí tehdejšího Odboru systémového řízení a informatiky PP ČR, později bylo převedeno pod kancelář policejního prezidenta a nyní, již jako součást operačního odboru prezidia, je začleněno pod úsek přímo řízený náměstkem policejního prezidenta pro vnější službu.

Před 15 lety si asi nikdo nedokázal představit, co vše budou operační střediska zastávat a jaké profesionální úrovně dosáhnou. Pane vedoucí, prozradíte, co dnes patří ke každodenní náplni práce operačního střediska prezidia?

Zejména jde o:

- poskytování podpory policistům ve výkonu služby a koordinaci jejich činností, soustředování informací o bezpečnostní situaci v České republice a zajišťování informačního toku v policii a k ministerstvu,
- organizaci a operativní řízení opatření k ochraně veřejného pořádku, k odhalování trestné činnosti a dopadení jejich pachatelů nebo k pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách a věcech,
- koordinaci akcí přesahující územní působnost jednotlivých krajských ředitelství,
- organizaci a operativní řízení opatření v příhraničních oblastech ČR, zejména přeshraniční pronásledování,
- monitorování vnitrostátních i tranzitních přeprav nebezpečných komodit,
- zajišťování součinnosti útvarů policie se zastupitelskými úřady, stálou službou konzulárního oddělení Ministerstva zahraničních věcí, Celní správou ČR, Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR a útvary Vojenské policie, zajišťování vzájemné informovanosti s Armádou ČR,

A ve výčtu činností, jež jsou každodenní rutinou operačního střediska, bych takto mohl pokračovat dále.

Ráda bych se zeptala na způsob plnění některých stěžejních úkolů, jejich účel a vývoj nezbytného technického zázemí.

K monitorování a vyhodnocování bezpečnostní situace operační středisko sleduje nejen informace z médií, ale především vyhodnocuje zpracovaná hlášení jednotlivých útvarů a oznámení v informačních systémech policie. Účelem takto zpracováva-

Pohled do sálu operačního střediska PP ČR

ných informací o událostech je zajištění informovanosti policistů a vedoucích pracovníků pro jejich rozhodování a operativní řízení, informovanost na úseku předcházení a odhalování trestné činnosti, pro potřeby vyšetřování a zajišťování pachatelů trestných činů. V rámci nastaveného systému **plnění hlásné povinnosti** máme lhůty pro zpracování hlášení a u významných případů musí být operační středisko prezidia informováno nejpozději do jedné hodiny po zjištění prvotních skutečností o události. Podle povahy a závažnosti události pak naše středisko informuje vedení policejního prezidia, Ministerstvo vnitra, popř. další orgány či organizace.

Dopravní zpravodajství v České republice má své kořeny již z přelomu 60. a 70. let 20. století. Český rozhlas začal v roce 1974 vysílat tzv. „Zelenou vlnu“, ze které byly informace původně určeny pro informování řidičů o provozu v Praze v době konání spartakiád. V té době byla v České republice v provozu jen jediná dálnice D1. Praha a příjezdové komunikace byly monitorovány vrtulníkem ruské výroby MI 2. Veškeré informace byly předávány hlídkám, které regulovaly dopravu, a také rozhlasu, který vysílal aktuální dopravní informace v „Zelené vlně“.

Pamatuji si, že existovalo Centrum dopravních informací (CDI). Můžete našim čtenářům prozradit, něco k této změně, tedy k CDI?

Změna v oblasti dopravního zpravodajství nastala v roce 1994, kdy na základě usnesení Rady vlády pro bezpečnost silničního provozu vzniklo pracoviště Útvaru pro koordinaci a řízení Policie ČR – Centrum dopravních informací, od roku 2008 nazývané **Oddělení dopravních informací (ODI)**. V té době sídlilo v objektu Českého rozhlasu v Praze 10 a byla zde zajištěna služba v nepřetržitém provozu.

V roce 1994 byla oblast dopravního zpravodajství upravena smluvně mezi Policií ČR a Českým rozhlasem. Další vývoj pracoviště ODI byl spojen s rokem 1996, kdy bylo toto pracoviště převedeno pod operační oddělení odboru systémového řízení a informatiky Policejního prezidia ČR a od roku 1998 až dodnes sídlí v Olšanské ulici v Praze 3 jako jedno ze tří pracovišť operačního odboru Policejního prezidia ČR.

ODI je pracovištěm, kam směřují veškeré dopravní informace, které jsou vkládány na vkladatelských pracovištích do aplikace nazvané CDI2, náš pracovník přijaté informace zkontroluje a upraví, pokud je toho třeba. Po autorizaci dopravních informací následuje automatické odeslání do centrálního datového skladu Národního dopravního informačního centra Ostrava (NDIC), provozovaného Ředitelstvím silnic a dálnic České republiky, a na internetové stránky Policie ČR. ODI spravuje aplikace CDI2 a OLDA a informační aplikace internetových stránek Policie ČR „Denní statistiky dopravních nehod“ a „Centrum dopravních informací“ a sledují jejich funkčnost. Policie ČR se dopravními informacemi v rámci Jednotného systému dopravních informací (JSDI) podílí z 90 %.

Pro podporu zpracování agenturních zpravodajství od jejich příjmu až po vysílání byl

ních informací operačního odboru Policejního prezidia ČR.

Jaké dopravní informace Policie ČR ještě předává, aby je cestou rozhlasu či dalších médií občané mohli využívat?

Policie České republiky předává dopravní informace o okamžité hustotě a rychlosti provozu (stupeň 1–5), dopravních nehodách tvořících překážku silničního provozu, požáru vozidel a jejich nákladů na komunikacích, překážce silničního provozu jako např. ležící pneumatika, haváriích a poruchách na všech komunikacích, aktuálním omezení, nebo nebezpečí z důvodu jiné mimořádné situace.

V rámci plnění stanovených úkolů v oblasti dopravního zpravodajství má policie pro svoji činnost k dispozici dopravní informace nejen z vlastních zdrojů, ale i od ostatních subjektů JSDI. Z tohoto důvodu byla stejnou dodavatelskou firmou, jako aplikace CDI2, vyvinuta aplikace CDI3, která umožňuje zobrazování a vytěžování veškerých typů dopravních informací zpracovávaných centrálním datovým skladem. Vzhledem k tomu, že se aplikace CDI3 zaměřovala s aplikací CDI2, byla aplikace CDI3 přejmenována na **On Line Dopravní Aktuality**, ve zkrácené formě se vžil název „OLDA“.

Přínosem aplikace OLDA je zejména dostupnost dopravních informací pro všechny složky policie, přehled aktuálních dopravních

informací v rámci regionu nebo na konkrétní trase dle zvolených parametrů, vizualizace a přesná lokalizace všech dopravních informací v mapě, monitorování problematických úseků (kamerové systémy).

Slyšela jsem, že operační odbor PP informuje také zastupitelské úřady v ČR, co je na tom pravdy?

Vyrozumíváním z zastupitelských úřadů cizích států v České republice o událostech s účastí jejich státních občanů je naplňována vyhláška ministra zahraničních věcí č. 32/1969, o **Vídeňské úmluvě o konzulárních**

stycích. Informování probíhá elektronicky, rovněž prostřednictvím speciálního informačního systému, který je dále určen k zajištění plnění úkolů České republiky vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Z pohledu statistiky je za jeden kalendářní měsíc uskutečněno v průměru 300 vyrozumění zastupitelským úřadům.

Operační odbor prezidia spravuje i informační systém Opatření, dříve zvaný Blokace na státní hranici. Vkladatelským pracovištěm je specializované pracoviště CENTR operačního střediska prezidia, které přijímá požadavky od pořizovatelských pracovišť a zabezpečuje realizaci těchto požadavků na území České republiky. IS Opatření je propojen s Schengenským informačním systémem,

kam jsou vkládány záznamy vztahující se k osobám, vozidlům, plavidlům, letadlům a kontejnerům podle čl. 99 Schengenské prováděcí úmluvy, a to pouze pro účely skryté kontroly.

A co pátrání, jak v těchto případech funguje vaše operační středisko?

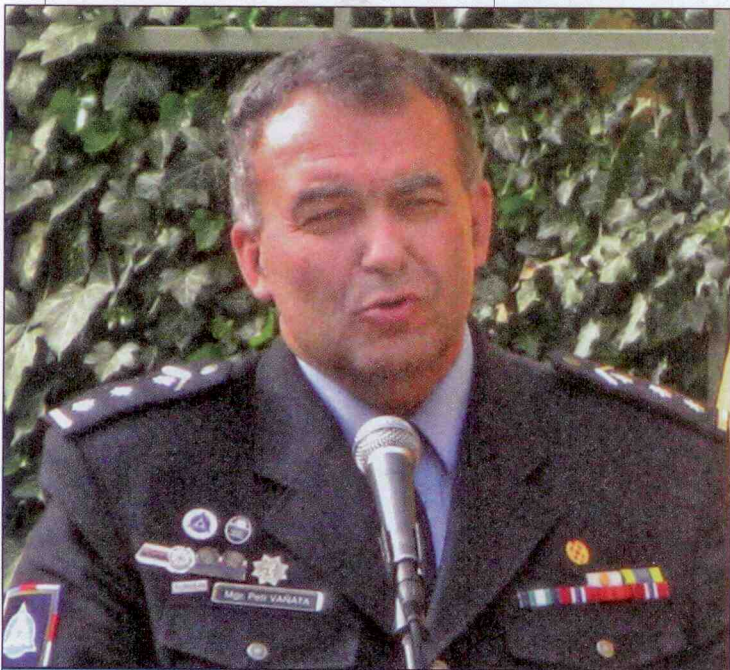
Od roku 2009 plní naše operační středisko další úkol, tentokrát v oblasti pátrání. V případech pátrání po horké stopě i při ohrožení života a zdraví je prozatím operační důstojník oprávněn vyžadovat od mobilních operátorů **lokalizační údaje** o přibližné poloze mobilního telefonu. Úspěšnou lokalizací telefonu policisté následně velice často nalezní ztracenou osobu – seniory, děti, nebo zachránili osobu mající v úmyslu spáchat sebevraždu.

Pane plukovníku, prozradíte našim čtenářům, jak to bylo a je v současné době s počty operačních středisek v české republice?

V roce 1999 vznikla tzv. **Koncepce výstavby operačních středisek**. Smyslem tohoto dokumentu bylo zpracování teze na transformaci stávajících operačních středisek policie z tehdejších 89 na 14 pracovišť dislokovaných v sídlech krajských ředitelství policie (dříve správ krajů) a jednoho operačního střediska prezidia. Hlavními motivy pro zpracování úkolu byla eliminace zatěžování operačních středisek (zejména okresních) činnostmi, jež nijak nesouvisí s jejich hlavní činností, kterou je především okamžitá reakce na tísňové výzvy na LTV 158 (112) a s ní spjatá koordinace a řízení sil a prostředků. Dalšími podstatnými důvody byly rozdíly v zatížení operačních středisek při stejném personálním obsazení, nejednotnost v technologickém vybavení jednotlivých operačních středisek, které přinášejí komplikace v přenosu informací a sdílení dat, a rozdílná hierarchie ve srovnání s dalšími složkami IZS.

Na koncepci z roku 1999 navazuje dokument schválený v červnu 2006 tehdejším ministrem vnitra Mgr. Františkem Bublanem – „Koncepce výstavby integrovaných operačních středisek Policie České republiky po roce 2006“. Cílem byla jednoznačná deklarace a sjednocení postupu zainteresovaných řídicích i servisních institucí v oblasti výstavby integrovaných operačních středisek, KŘP České republiky a operačního střediska operačního odboru prezidia jako základu celého systému operační služby v Policii ČR. Koncepce se stala základem pro rozsáhlou modernizaci operačního řízení a příjmu volání na linku tísňového volání všech složek IZS.

Pokračování ve výstavbě operačních středisek, zejména z pohledu modernizace technologického vybavení, je připravováno v rámci projektu „**Jednotná úroveň informačních systémů operačního řízení a modernizace technologií pro příjem tísňového volání základních složek integrovaného záchranného systému**“. Projekt má za cíl systémovou modernizaci technologií a činností v rámci příjmu tísňového volání a operačního řízení na operačních střediscích základních složek integrovaného záchranného systému (IZS). V současné době je mezi složkami IZS omezená možnost výměny nebo sdílení informací. Vysílání a operační řízení sil a prostředků slo-

Vedoucí operačního odboru PP plk. Mgr. Petr Vaňata

v roce 1992 tehdejší Československým rozhlasem zakoupen redakční systém BASYS, který byl na pracovišti ODI využíván až do prosince 2003. Poté byl BASYS nahrazen novou aplikací CDI a po pěti letech v dubnu 2008 bylo CDI nahrazeno aplikací CDI2, používané dodnes.

Aplikace CDI2 byla vyvinuta pro sběr, verifikaci, autorizaci a distribuci dopravních informací z prostředků policie do NDIC. Podporuje vkladatelská pracoviště uvnitř policie. Umožňuje geografickou lokalizaci událostí vzniklých na pozemních komunikacích (dopravní nehody, uzavírky, omezení, atd.). Vkladatelé do aplikace jsou především operační střediska krajských ředitelství policie, dálniční oddělení, ale také oddělení doprav-

žek není systémově integrováno kvůli rozdílnému technologickému a softwarovému vybavení složek. Podle projektu bude vybudována jednotná systémová a technologická platforma pro příjem tísňového volání a výměnu operačních dat základních složek IZS, čímž dojde ke zlepšení vzájemné koordinace složek IZS při příjmu tísňového volání a urychlení vyslání potřebných sil a prostředků na místo události. Díky rychlejšímu zásahu tak projekt přispěje ke snížení škod na životech, zdraví a majetku.

Každý policista dnes už asi ví o komunikačním a řídicím systému Maják. Můžete nám přiblížit i tento systém?

V letech 1995–1997 došlo k vývoji integrovaného komunikačního a řídicího systému **DISPEČER-MAJÁK 158** (systém Maják 158), který dnes již neodmyslitelně patří k informační podpoře operačních středisek policie. Jeho cílem bylo vybudovat takové technologické prostředí, které by umožnilo zautomatizovat rutinní činnosti na operačních střediscích. V roce 1997 byl systém nainstalován na všechna operační střediska okresních ředitelství (mimo MŘ P ČR Ostrava). Systém je stále upravován dle aktuálních potřeb a např. omezuje administrativní zátěž operačních středisek, přenos informací v reálném čase potřebným adresátům současně, automatickou protokolaci a archivaci veškeré činnosti operačního střediska, nebo podporu při přijímání oznámení na tísňovou linku. V březnu 2005 bylo upraveno provozování systému Maják 158 a dnes tento systém neodmyslitelně patří k informační podpoře operačních středisek policie. Součástí systému Maják 158 jsou mapové podklady, které slouží především k rychlému zobrazení a lokalizaci místa události na mapě.

Pane vedoucí, prozradte nám na závěr, jak se policisté, kteří jsou zařazeni na operačních střediscích, vzdělávají, aby se vždy a dobře rozhodovali?

Policisté operačních středisek zasahují svými činnostmi do mnoha různých odvětví policejní práce. V rámci zajišťování reakce policie na danou situaci se tak dostávají často do stresových situací. Vzhledem k náročnosti práce musejí všichni operační absolventy specializační přípravu **Policista operačního střediska Policie ČR**. Pro potřeby výuky bylo v budově VPŠ v Pardubicích vybudováno zvláštní operační středisko, které také slouží jako případné záložní pracoviště.

Kurz probíhá již od roku 2006. V minulém roce operační odbor prezidia ve spolupráci s VPŠ v Pardubicích zajistil inovaci specializační přípravy, která přinesla větší důraz na praktické procvičování znalostí a postupů v rámci operačního řízení přímo ve výuce. V horizontu dvou let předpokládáme otevření inovačních kurzů pro absolventy této specializační přípravy, které by měly obnovit znalosti, seznámit posluchače s novými úpravami, předpisy a postupy v rámci operačního řízení. Více informací o operačním odboru PP zájemci naleznou na našich webových stránkách:

Připravila Eva BROŽOVÁ

Foto autorka